

ماجرای ورود اولین خودرو به ایران چه بود؟

۱۲۲ سال پیش در چنین روزی، مظفرالدین شاه قاجار با دو اتومبیل که آنها را از کمپانی «رنو» خریداری کرده بود،

۱۲۲ سال پیش در چنین روزی، مظفرالدین شاه قاجار با دو اتومبیل که آنها را از کمپانی «رنو» خریداری کرده بود، از سفر فرنگ به ایران بازگشت تا ایرانیان را وارد یک دوره تاریخی جدید کند؛ حالا بزرگان و ثروتمندان به جای کالسکه یک وسیله نقلیه هیجان انگیز داشتند!

ایسنا پلاس: شاید بتوان نخستین ایده مکتوب در مورد وسیله نقلیه ای را که بدون نیروی انسان یا جانوران قادر به حرکت باشد، در کتاب «ایلیاد» اثر هومر (شاعر یونانی) یافت. در بخشی از رمان «ایلیاد هفاستوس (خدای آتش و فلزکاری)» یک سه چرخه متحرک می سازد و از آن برای جابه جایی استفاده می کند؛ اما در جهان واقعی این وسیله برای نخستین بار در سال ۱۶۷۸ توسط پدر «فردیناند فریبست» مبلغ مسیحی - بلژیکی در چین طراحی و ساخته شد که توسط فشار بخار کار می کرد. خودروی اولیه ۶۵ سانتی متر طول داشت و به عنوان وسیله سرگرمی برای امپراتور چین ساخته شده بود.

شاه قاجار چگونه با اتومبیل آشنا شد؟

مظفرالدین شاه در اولین سفر خود به اروپا در سال ۱۲۷۹ شمسی به کشور بلژیک رفت و در آنجا با اتومبیل آشنا شد. شاه قاجار دوست داشت اتومبیل را با خودش به ایران بیاورد و برای همین با مدیر کمپانی رنو در این باره وارد گفتگو شد:

شاه: دو دستگاه را با ما چند حساب می کنید؟

مدیر کمپانی پس از تعظیم و عرض ادب خطاب به پادشاه ایران می گوید:

- اتومبیل اول رایگان و اتومبیل دوم ۱۶۰۰۰ فرانک و اتومبیل های بعدی هر کدام ۱۵۰۰۰ فرانک فرانسه.

شاه: مگر اتومبیل های بعدی در کار است؟

مدیر کمپانی: ما حدود ۱۰۰ دستگاه اتومبیل برای صدور به ایران در نظر گرفته ایم، زیرا مسلم می دانیم به محض بازگشت اعلیحضرت به ایران، عده زیادی از شاهزادگان و بزرگان و سیاستمداران و رجال ایرانی خواهان خرید اتومبیل خواهند شد.

شاه: ما عادت نداریم از بیگانگان چیزی به رایگان بگیریم خواهند گفت که رشوه گرفته ایم!

مدیر کمپانی: نخیر؛ قربان امکان ندارد. استدعا دارم اولین اتومبیل را به عنوان کادو قبول نمایید.

عاقبت کمپانی رنو یک اتومبیل به وی هدیه داد و اتومبیلی دیگر را با قیمت ۱۶۰۰۰ فرانک یا ۴۰۰۰ تومان به شاه فروخت. این اتومبیل ها نفت سوز بودند و به همراه دو راننده و دو تکنسین با قطار به روسیه و سپس با کشتی به ایران منتقل شدند.

جعفر شهری در کتاب «تاریخ ایران» نوشته است که مظفرالدین شاه در سال ۱۲۷۹ دو رنو را از فرانسه و از راه آب و خشکی راهی ایران کرد، می گوید یکی از این اتومبیل ها هیچ گاه وارد ایران نشد چرا که در مسیرش و هنگام حمل و نقل دچار نواقصی شده و در راه ماند. خودروی دیگر نیز در واقعه ترور نافرجام محمدعلی شاه در دوشان تپه منفجر شده و از بین می رود. بنابراین بقایایی از این دو خودرو در موزه های کشور وجود ندارد و سندی از این دو خودرو در تاریخچه اتومبیل در ایران موجود نیست. پس از این دو، خودرویی که برای احمدشاه از اروپا خریداری شد به عنوان سومین اتومبیل وارد شده به ایران شناخته می شود.

کالسکه های دودی چگونه وارد زندگی مردم شدند؟

ورود اولین اتومبیل به ایران باعث شد که تا سال ۱۲۸۹ استفاده از اتومبیل شخصی بین سفرای دیگر کشورها در ایران، تجار و افراد سرشناس و دولت مردان رایج شود. این در حالی است که اولین خودروهای وارد شده به ایران در بین مردم به کالسکه دودی معروف بودند. به دنبال واردات بیشتر اتومبیل ها، خودروهایی با نام ماشین لاری که شبیه به وانت های امروزی بودند و اتومبیل هایی معروف به

دور سیمی که برای حمل بار و مسافر مورد استفاده قرار می گرفتند، به ترتیب وارد کشور شدند.

درویش خان؛ اولین قربانی سانحه تصادف در ایران

درویش خان، موسیقیدان نامدار قاجاریان که از افراد صاحب سبک و تأثیرگذار بر موسیقی ایرانی در این دوره به شمار می رود، اولین قربانی سانحه رانندگی در ایران شناخته می شود. او در شب چهارشنبه، دوم آذر ماه ۱۳۰۵ هجری خورشیدی، هنگام بازگشت از جلسه محفل موسیقی در منزل یکی از دوستانش به خانه، درشکه ای دو اسبه کرایه می کند. در آن زمان شمار خودروها به سختی به پنجاه دستگاه می رسید. زمانی که درشکه از خیابان امیریه به سمت شمال می پیچد، خودروی فوردی از جهت مخالف با درشکه و اسب های آن برخورد می کند. اسب های درشکه درجا تلف می شوند و وی از درشکه به بیرون پرتاب شده و از ناحیه سر به زمین برخورد می کند. درویش خان بر اثر ضربه ای که بر سر او وارد شد، آسیب سختی دید و پنج روز بعد در بیمارستان به علت ضربه مغزی در سن ۵۴ سالگی درگذشت.

صنعت خودروسازی در ایران چگونه آغاز شد؟

اولین شرکت تولیدکننده خودرو که «فیات ایران» بود در سال ۱۳۳۲ تأسیس شد ولی تولید اولین محصولات این شرکت که فیات ۱۱۰۰ نام داشت در سال ۱۳۳۹ انجام شد و شرکت جیب ایران (پارس خودرو) که در سال ۱۳۳۶ تأسیس شده بود در سال ۱۳۳۸ اولین خودروی تولیدشده در ایران را که جیب شش سیلندر کالسکه ای بود تولید کرد.

در سال ۱۳۳۸ شرکت تولید خودروی ایران (مرتب خودرو) تأسیس شد. این شرکت هم در سال ۱۳۴۲ اولین محصولات خود را که انواع مدل های «لندروور» بود تولید می کرد. در سال ۱۳۴۱ ایران ناسیونال «ایران خودرو» تأسیس و در سال ۱۳۴۵ اولین خودروی همه گیر تولید داخل یعنی پیکان تولید شد. در سال ۴۷ بیش از ۱۲ هزار دستگاه پیکان در ایران ساخته شد در حالی که تیراژ تولید بقیه خودروهای حداکثر از ۲۰۰۰ دستگاه تجاوز نمی کرد. این روند همچنان ادامه داشت تا سال ۱۳۵۱ حدود ۱۲۰ هزار دستگاه پیکان ساخت ایران در خیابان های تهران و دیگر شهرستان ها تردد می کردند. این تعداد در سال ۵۷ و پیش از انقلاب اسلامی با رشد نسبتاً زیادی به بیش از ۴۳۲ هزار دستگاه در سال ۱۳۵۷ رسید.